

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง "ภาษากับความมั่นคงในชีวิต: กรณีศึกษาแรงงานพม่าในแขวงนครพิงค์" อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของภาษาต่อความมั่นคงในชีวิตและสังคมของคนไทยและแรงงานพม่า (ชาวไทยใหญ่) เพื่อสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ภาษาเพื่อความมั่นคงในชีวิต: บทเรียนภาษาไทย-ไทใหญ่ ให้กับแรงงานชาวไทยใหญ่และบทเรียนภาษาไทยใหญ่ให้กับคนไทยในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ และ เพื่อศึกษาผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ดังกล่าว ว่ามีบทบาทและส่งผลต่อความมั่นคงในชีวิตของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ นั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษารoles บทบาทของภาษาต่อความมั่นคงในชีวิตและสังคมของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แขวงนครพิงค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวไทย เห็นว่าภาษามีบทบาทต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$) ภาษามีบทบาทที่ทำให้รู้สึกปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{x} = 4.83$) ส่วนบทบาทของภาษาที่ช่วยให้เกิดความรู้สึกมั่นใจในการเข้ารับบริการต่าง ๆ และทำให้เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามากขึ้น ($\bar{x} = 4.63$) เช่นเดียวกับแรงงานต่างด้าวชาวไทยใหญ่ที่เห็นว่า ภาษามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$) ภาษาทำให้รู้สึกปลอดภัยในชีวิตประจำวัน และกระบวนการในการเรียนรู้ภาษาทำให้สามารถนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{x} = 4.75$) นอกจากนี้ยังเห็นว่าบทบาทของภาษามีความสำคัญในการสร้างความมั่นใจในการสื่อสารกับผู้อื่น ความรู้สึกมั่นใจ ในการเข้ารับบริการต่าง ๆ และทำให้เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากขึ้น ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.69$)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ข้อมูลจาก “แบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเฉพาะมิติที่ 6 ด้านการศึกษา “ข้อ 6.5 ที่ว่าท่านควรศึกษาภาษาที่คนในสังคมส่วนใหญ่ใช้สื่อสารกันหรือไม่” ผลจากแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายเห็นว่า “ควรศึกษาอย่างยิ่ง” ($X = 5.00$, $S.D. = 0.00$)

1.2 ผลการทดลองใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดภาษาเพื่อความมั่นคงในชีวิต บทเรียนภาษาไทย-ไทใหญ่ กับกลุ่มตัวอย่างชาวไทใหญ่ที่อยู่ในแขวงนครพิงค์ ซึ่งมีจำนวน 28 คน พบว่า คะแนนระหว่างการเรียนรู้ด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดภาษาเพื่อความมั่นคงในชีวิตฯ ของกลุ่มตัวอย่างชาวไทใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยรวมตลอดทุกบทเท่ากับ 72.64 จากคะแนนเต็ม 80 โดยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 78 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 66 คะแนน ส่วนคะแนนระหว่างการเรียนรู้ด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ฯ ของกลุ่มตัวอย่างชาวไทย จำนวน 41 คน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยรวมตลอดทุกบทเท่ากับ 73.02 จากคะแนนเต็ม 80 โดยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 79 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 59 คะแนน และเมื่อหาประสิทธิภาพกระบวนการและผลลัพธ์ (E_1 / E_2) พบว่า กลุ่มเป้าหมายชาวไทใหญ่มีประสิทธิภาพกระบวนการและผลลัพธ์ (E_1 / E_2) เท่ากับ 87.80 / 86.67 ส่วนกลุ่มเป้าหมายชาวไทยมีประสิทธิภาพกระบวนการและผลลัพธ์ (E_1 / E_2) เท่ากับ 90.93 / 89.19

1.3 ผลจากการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวไทใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก ($X = 4.91$) โดยรายการประเมินส่วนใหญ่จะได้รับความคิดเห็นอยู่ในระดับ 5 ส่วนรายการประเมินที่ได้รับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ เรื่อง ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม ความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ($X = 4.43$) ส่วนกลุ่มตัวอย่างชาวไทยมีความคิดเห็นต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ฯ อยู่ในระดับดีมาก ($X = 4.53$) โดยรายการประเมินที่ได้รับความคิดเห็นสูงสุด คือเรื่อง ขนาดของเล่มเหมาะกับผู้เรียน ซึ่งได้คะแนนความคิดเห็นระดับดีมาก ($X = 4.85$) ส่วนรายการประเมินที่ได้รับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ เรื่อง ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม ได้คะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ($X = 4.05$)

1.4 ผลจากการประเมินความคิดเห็นต่อระดับความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มเป้าหมายชาวไทใหญ่ความคิดเห็นต่อระดับความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคลของตนอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.25$)

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการศึกษายาทบาทของภาษาต่อความมั่นคงในชีวิตและสังคม พบว่า กลุ่มเป้าหมายเห็นว่าพวกเขาควรศึกษาเรียนรู้และมีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยภาษาที่คนส่วนใหญ่ในสังคมใช้สื่อสารกันอย่างยิ่ง ($X = 5.00$) ผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ตรงของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นความจริงเชิงประจักษ์ว่า ภาษามีความสำคัญต่อการสื่อสารของคนในสังคม โดยเฉพาะภาษาของแต่ละสังคมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีความรู้สึกมั่นคงในชีวิต นอกจากนี้การมีภาษาใช้ร่วมกันทำให้เกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดความรักความสามัคคีของคนในชุมชนนั้น ๆ

อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ □ ภาษาหลายภาษา □ อมส่งคุณค่าต่อความสัมพันธ์ การเจรจาทั้งด้านการเมือง ธุรกิจ และสังคม การที่สามารถใช้ภาษาสื่อสารให้เกิดสิ่งดี □ ่าง ๆ ในสังคมได้ มนุษย์ □ จึงเห็นว่าภาษามีอำนาจ คำพูดที่เปล่งออกมาในบางสังคมถือเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ และยังเป็น การกำหนดระดับหรือกลุ่มของบุคคลในสังคมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ บันลือ พลฤกษ์วัน (2522) กล่าวว่า ภาษายังเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีการถ่ายทอด การเรียนรู้จึงจะสามารถใช้ และ สื่อความหมายกันได้ ดังนั้นภาษาจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของภาษา ไว้ดังนี้

- 1) มนุษย์สามารถใช้ภาษาในการติดต่อทำความเข้าใจกันได้ กล่าวคือ สามารถใช้ภาษา แสดงความต้องการทางร่างกายและจิตใจด้วย
- 2) มนุษย์ใช้ภาษาเป็นกิจกรรมสำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิต
- 3) ภาษาเป็นทักษะที่ต้องเรียนรู้และฝึกฝน โดยเน้นการฝึกฝนที่ถูกต้องเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในประจำวัน
- 4) ภาษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในสังคม เพราะต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารและมีการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
- 5) ภาษามีความสำคัญต่อบุคคลเพราะการที่บุคคลรู้จักใช้ภาษาได้ดีขึ้นย่อมได้รับการ ยกย่องจากสังคม

2.2 ผลการทดลองใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดภาษาเพื่อความมั่นคงในชีวิต บทเรียน ภาษาไทย - ไทใหญ่ กับกลุ่มตัวอย่างชาวไทใหญ่ในเขตแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าหนังสือดังกล่าวมีประสิทธิภาพกระบวนการ และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E1 / E2) เท่ากับ 87.80 / 86.67 ส่วนผลการทดลองใช้หนังสือดังกล่าวกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนไทยในเขตแขวง นครพิงค์ได้ประสิทธิภาพกระบวนการ และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E1 / E2) เท่ากับ 90.90 / 89.19 ซึ่งทำให้ทราบว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ชัยยงค์ พรมวงศ์ และคณะ 2520) ผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการดำเนินการสร้าง หนังสือดังกล่าวเป็นไปตามลำดับขั้นตอนการสร้างหนังสือที่ดีมีมาตรฐาน โดยดำเนินการตั้งแต่การ ลงพื้นที่ในชุมชนเป้าหมายเพื่อสัมภาษณ์หาข้อมูลมาสร้างหนังสือ อีกทั้งภาษาที่ใช้ในหนังสือมีสอง ภาษา คือ ภาษาไทยกับภาษาไทใหญ่ที่ใช้สื่อความตรงกัน เมื่อสร้างหนังสือแล้ว ผู้วิจัยได้นำไป เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหนังสือทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวไทใหญ่ตรวจสอบ แก้ไขภาษาให้ ถูกต้อง จากนั้นจึงนำหนังสือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มทดลองทั้งชาวไทยและชาว ไทใหญ่แล้วนำผลมาปรับปรุงหนังสือดังกล่าวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายของ การวิจัย ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับ จุฑารัตน์ อ่วมแก้ว และคณะ (2551) ที่ทำวิจัย

เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้วยบทร้อยกรอง เรื่อง "รู้จักเมืองพรหม" พบว่า หนังสือดังกล่าวมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.30 / 86.53

2.3 จากผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า กลุ่มเป้าหมายชาวไทยใหญ่มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับดีมาก ($X = 4.91$) และกลุ่มเป้าหมายชาวไทยมีความพึงพอใจต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ฯ อยู่ในระดับดีมาก ($X = 4.53$) เช่นกัน ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือเสริมประสบการณ์ฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคำบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาไทใหญ่ที่สร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งเนื้อหาในหนังสือทั้ง 11 บท ล้วนเป็นเรื่องราวที่ทั้งคนไทยและคนไทใหญ่ควรรู้ และนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้จริง ตรงความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้งสองกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534) ที่ว่าหนังสือเสริมประสบการณ์หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรส่งเสริมความรู้หรือทักษะ ความคิดรวบยอด หลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำเนินชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

2.4 ผลจากการประเมินความคิดเห็นต่อระดับความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มเป้าหมายชาวไทยใหญ่มีความคิดเห็นต่อระดับความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคลของตนอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.25$) ทั้งนี้อาจมีผลมาจากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวเป็นบุคคลพลัดถิ่นที่จากบ้านเกิดเมืองนอนมาอยู่ต่างแดน ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและรายได้จากการรับจ้างมีเพียงพออยู่พอกินเท่านั้น จึงทำให้ผลการประเมินรวมทั้ง 6 มิติ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับที่ ขจิตถัย บุรุษพัฒน์ (2538) กล่าวว่า ชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่ามีวิถีชีวิตที่ลำบากเสมือนเป็นพลเมืองอันดับสองของพม่า ซึ่งการใช้ชีวิตอยู่ในพม่านั้นไม่ได้รับการปฏิบัติดูแลอย่างดีเท่าเทียมกับพลเมืองพม่าจึงต้องแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าด้วยการลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย เพื่อชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการที่ประเทศไทยและพม่ามีชายแดนติดต่อกันเป็นระยะทางยาว ทำให้ง่ายต่อการเข้ามาสู่ประเทศไทย ซึ่งเป็นแหล่งที่พวกเขาจะสามารถหางานทำเพื่อแลกกับค่าจ้างแรงงานอันน้อยนิด แต่ก็มีความหมายสำหรับการดำรงชีวิตที่ดีกว่าในประเทศของพวกเขา (ชัยโชค จุลศิริวงศ์, 2547) นอกจากนี้ จากรายงานผลการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง ประเทศไทยกับความมั่นคงของมนุษย์: จุดยืนและก้าวต่อไประหว่างวันที่ 8-9 พฤษภาคม 2549 ณ โรงแรมปรีนซ์พาเลซ มหานคร กรุงเทพมหานคร นางสุรางค์ จันทวานิช ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวว่า ความมั่นคงของชีวิตตามค่านิยมและกรอบแนวคิดของ UNDP ประกอบด้วย

Freedom from Fear ความมั่นคงปลอดภัยจากความหวาดกลัว

Freedom from Want มีหลักประกันมั่นคงในสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต

สำหรับ Freedom from Want คนไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ เช่นด้านสุขภาพ คนไทย 95 % มีบัตรสุขภาพ น้ำหนักเด็กแรกเกิดเกิน 2,500 กรัม 91% ด้านการศึกษา เข้าถึงการศึกษาระดับพื้นฐาน 92-95% ด้านอาหาร เข้าถึงน้ำสะอาด 92% ด้านที่อยู่อาศัย มีบ้านเป็นของตนเอง หรือเช่าอยู่ 82%

Freedom from Fear ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ไม่ได้ เช่น ความปลอดภัยในทรัพย์สิน มีคดี 106 คดี ต่อประชากรหนึ่งแสนคน ความปลอดภัยจากสิ่งเสพติด มี 74 คดีต่อประชากรหนึ่งแสนคน ความปลอดภัยในชีวิต มีคดีอุ้มฆ่า วิสามัญฆาตกรรมจากคดียาเสพติด คดีฆ่าข่มขืนสูง

ทั้งนี้ ทั้ง Freedom from Want และ Freedom from Fear ที่กล่าวถึงยังไม่ครอบคลุมมนุษย์ทุกคนที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย ซึ่งได้แก่ คนต่างด้าว คนไร้สัญชาติ เหยื่อจากการค้ามนุษย์ แรงงานเด็กต่างชาติ ฯลฯ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลงานวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้วิจัยและหน่วยงานต้นสังกัดควรนำหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่สู่การใช้จริงกับประชาชนทั้งชาวไทยและชาวไทยใหญ่ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีแรงงานชาวไทยใหญ่อยู่เพื่อสร้างความเข้าใจด้านภาษา และความเข้าใจด้านวัฒนธรรมที่ดีต่อกัน

3.1.2 สถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ควรนำหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัยไปให้สมาชิกในหน่วยงานของตนได้เรียนรู้ภาษาไทยใหญ่เป็นพื้นฐานเนื่องจากมีแรงงานชาวไทยใหญ่ในประเทศไทยมากขึ้น และเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3.1.3 หน่วยงานต่าง ๆ หรือผู้สนใจสามารถนำแบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์ และสังคมส่วนบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไปใช้เพื่อหาข้อมูลในการพัฒนาสมาชิกในหน่วยงานให้มีความมั่นคงในชีวิตและสังคมที่สมบูรณ์ต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อ

3.2.1 ผู้สนใจอาจมีการศึกษาเรื่องความมั่นคงในชีวิตและสังคมในมิติอื่น เช่น มิติด้านมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางด้านอาหาร ความมั่นคงทางด้านสุขภาพ ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงส่วนบุคคล ความมั่นคงของชุมชน และความมั่นคงทางการเมือง

3.2.2 ควรมีการทำวิจัยเพื่อสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์กับภาษาอื่น ๆ ที่มีแรงงานเพื่อนบ้านอยู่ในสังคมไทย อาทิ ภาษาเขมร ภาษาลาว และภาษาเวียดนาม เป็นต้น